

HAJDUFÖLD

31. ÖFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 1 óra 50 K Félévre 220 K
 Egyedőre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
HOVES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Nyomozás a Nagytemplom gyalázatos merénylője után

Ez nem az első merénylet volt — Két ízben a katolikus templomot is hasonló merénylet érte

Harmadik napja nyomoz a debreceni államrendőrség a Nagytemplomban elkövetett ocsmány merénylet tettese után, de még eredmény nincs. Az elvetemült gazember és esetleges büntársai még ismeretlenek. Csak találgatás, föltevés és gyanu van. Megdöbbentő az a szomorú tény, hogy a Nagytemplom ellen elkövetett merénylet előtt már két ízben volt hasonló merénylet színhelye a debreceni róm. kath. templom is. Tehát itt rendszeres templomgyalázásról van szó, nem pedig alkalmi gonosztevő merényletéről. Valóban megáll az emberi ész. Kinek, vagy kiknek lehet az érdeke keresztyén templomokat meggyalázni? Ki vagy kik azok az istentelen gonoszok, akiknek gyönyörűsége telik a meggyalázott, keresztyén templomok hivoinek tehetetlen háborgásában? Mi érdeket vezet a gazfickót? Miért hinti el a förtelmes gyanu mérgét ebben a rettenetesen összegyűjtött, széttagolt társadalomban, mely ugyanis tele van a mindenki ellen táplált gyűlölködés mérgével? Mit akar elérni még az a kötélrevaló gazember?

Tízezer korona a nyomravezetőnek!

Debrecen város tanácsának hétfői ülésén tett jelentést Csóka Sámuel helyettes polgármester a nagytemplom ellen elkövetett gyalázatos merényletről, mely a lelke mélyéig felháborította a város lakosságát felekezeti különbség nélkül.

— Mély megdöbbenéssel olvastam a helyi lapokból — morogta — hogy a ref. Nagytemplom ellen állatias gondolkodású gazemberek ocsmány merényletet követtek el. A városi tanács e gáztett felett a legnagyobb felháborodásának ad kifejezést. A tettes kézrekerítésére megindult a rendőri eljárás, de a városi tanácsnak is közre kell működni a nyomozás sikere érdekében. Ezután indítványozta, hogy a tanács írjon át a ref. egyház presbiteriumához és fejezze ki sajnálatát a förtelmes gáztett felett, — továbbá átiratban keressék meg az államrendőrséget, hogy a nyomozást minél erélyesebben és gyorsabban folytassa le és kérje föl Hubert Ottó főispánt, hogy a nyomozás sikere érdekében hasson közre.

Az előterjesztéshez dr Vásáry István tanácsnok szólt. Miután felekezeti tekintet nélkül mindenkinek érdeke, hogy az ocsmány gáztett elkövetői kézre kerüljenek, indítványozta, hogy tüzzön ki a városi tanács 10.000 korona jutalmát a nyomravezetőnek. Így inkább remélhető a nyomozás sikere, mert eddig még semmi eredmény.

Ugy az elnöki előterjesztést, mint ezt az indítványt elfogadta a tanács. E helyt említjük meg, hogy E. H. József városi bizottsági tag már a tanács határozata előtt 3000 koronát tüzött ki a gáztett kézrekerítőjének megjutalmazására.

Lindenberger megdöbbentő nyilatkozata

Debrecen város kath. vallású polgárai körében éppen oly felháborodást keltett a Nagytemplom ellen elkövetett ocsmány merénylet, mint a reformátusok közt. Volt alkalmunk erre vonatkozólag meghallgatni Lindenberger János r. kath. kispóspost-plébános, püspöki helynök nyilatkozatát is, mely egyenesen megdöbbentő. A debrecen r. kath. egyház feje eseket mondotta.

— Megbotránkozással értesültem az új

ságokból arról a szomorú dolgról, mely a debreceni Nagytemplomban a közel mult napokban történt. Resteltem eddig megvallani, azonban a történetek után szégyenkezve vallom meg a debreceni közállapotok jellemzésére, hogy a kevéssé nyílt helyen levő katolikus templomban, amióta Debrecenben vagyok, már két ízben történt hasonló merénylet — Sohasem gondoltam volna, hogy ilyen kulturközpontban mint Debrecen, ilyen szomorú eset adhatja elő magát s azért hallgattam mai napig. Nézetem szerint az e fajta becstelen dolgokat csak akkor fogjuk megakadályozni, ha népünket minden rendelkezésre álló eszközzel kioktatjuk arra, hogy *mindenkiben becsüljük meg a vallásos meggyőződést* ne csufondároskodjunk, ne sértogessük egymást, *amint az itt az utcán történni szokott*. Egyelőre az államrendőrség figyelmét hívom fel a templomokra, kivált azokra, melyek az Istent kereső lelkeknek egész nap nyitva állnak. Mert fájdalommal kell megállapítanom azt, hogy *rövid két évi ittlétem alatt két ízben kirabolták és feltörték a r. kath. templomot, hogy állandóan oltárokat fosztanak és gyertyát lopnak, nem szólva még salódbb merényletekről, melyeket felsorolni itit a hely szentsége és az olvasóközönség józtlése*.

Elvárjuk az államrendőrségtől, hogy mindent elkövet a tettes kézrekerítésére, s elvárjuk a közönségtől, hogy a hatóságnak mindenben segítségére siet a nyomozás sikere érdekében.

Hisszük, hogy ezek a gyalázatos merényletek nem elválasztani, hanem egymáshoz közelebb fogják hozni az egyformán megbántott keresztyén felekezetek tagjait.

Zsidó nemzet

Néhány nappal ezelőtt a Royalban a helybeli zsidó hitközség tagjai gyűlést tartottak, amelynek felszólalásai és határozata rendkívül fontosak a keresztyén magyarságnak éppen azon részére nézve, mely vagy közömbösen, vagy éppen filosemita módon kezeli az ugynevezett zsidókérdést. Annak az egész gyűlésnek a tenorja abban csengett és harsogott, hogy a zsidó hitközség olyan vezetőseget állítson a maga élére, mely a zsidó nemzetnek, a zsidó fajnak az érdekét, a történeti hivatását, képes és akarja előmozdítani. Jól figyelje meg mindenki, hogy nem mi irunk itt ragaszkodva meggyőződésünkhöz „zsidó nemzetet”, holott a gyűlésen csak „zsidó vallásfelekezetről” beszéltek és határoztak volna, hanem magán azon a gyűlésen, maguk a zsidók magukat, mint „zsidó nemzetet”, „zsidó faj” jelölték meg. Ez a tény az, ami mellett nem mehetünk el csak úgy egy elegáns közlegyintéssel, hanem amit oda kell írni a többi adat mellé, egyéb nyomós és megeáfolhatatlan bizonyítékaink közé.

Mi kezdetől fogva hirdettük azt írásban és szóban, hogy a zsidóság szerte a világon úgy viselkedik, úgy rendezkedik be, mint külön nemzet, külön faj. Adatokat hoztunk fel erre vonatkozólag, de a magyarság egyrésze hitetlenkedve fogadta azokat. Egyesek egy kicsinylő mosolygással elintézték ezt a vakmerő állítást, mások ellentmondást nem tűrő kijelentéseikkel bunkózták agyon tarthatatlan

sophismánkat, olyanok is voltak, és vannak szép számmal, akik felfedezték cáfolatul, hogy hiszen magunk sem hisszük azt, amit mondunk. Most aztán jön egy gyűlés, amelyen a zsidóság számmottevő, vezető emberei vesznek részt és azon kijelentik: hát igenis, ti mosolygók, ti bölcssek, ti gyanusítók, ti mindmind, akik vagytok, vegyétek tudomásul, hogy mi zsidók külön nemzet, külön faj vagyunk.

Mi pedig erre azt válaszoljuk: ismertük jól ezt a külön zsidó fajiságot. megtanultuk nehéz szenvedéseinkből, irtózatossá válásunkból ezt a külön zsidó nemzetiséget. Mi hirdetjük és tanítjuk, hogy nincs magyar zsidó angol zsidó, olasz zsidó, amint hogy nincs és nem lehet fából csinált vaskarika, hanem van a magyar, az angol, az olasz nép közt élő és élősködő zsidó, akiket mindnyáját, bárhol éljenek is a földkerekségen, egybefűzi a kiirt-hatatlan, soha és sehol át nem alakítható, közös és egységes faji lélek. A zsidó minden nemzet közt külön nemzetet alkot, azaz: *államot az államban*. És itt, ezen a ponton, van az a súlyos veszedelem, ami fenyegeti az összes országokat, ha idejében fel nem eszmélnek és a kellő védelemről nem gondoskodnak. Mert a zsidók mindenütt, minden országban a világon beveszik szívükből-lelkükből azokat a törvényeket, intézményeket, szokásokat, erkölcsöket stb. amelyek az ő fajuk érdekének, — vagy hogy is mondják ezt szépen kicirkalmazott szavakkal? — az ő fajuk történeti hivatásának megfelelnek; ellenben csak látszólag, külsőleg, ideig-óráig fogadják be azokat esetleg mimelik immel-ámmal az olyanokat, melyek annak az országnak igazi birtokosait, honfoglalóit és fentartóit támogatják. Amint azonban lehet, ez utóbbiakat kikezdi, pusztítják, lerombolják és helyökbe ültetik fokozatosan a magukéit. Nézzünk csak körül itthon, minálunk, mi történt? Nyelvünket meghamisították, hazafiságunkat kipellengézték, öltözetünket, táncainkat, ősi virtusainkat elerkölcstelenítették és mindezt miért? Mert jól tudták, hogy ezek egy-egy fellegrárai a keresztyén magyarságnak, melyekből ha ki nem jövünk, ha magunk oktalan fővel azokat nem romboljuk, akkor az a „bizonyos zsidó történeti hivatás” ezen a magyar földön csak örökös ábrándozás marad. Viszont tulságosan liberális törvényeink nagyon beleillettek az ő számításaikba.

Tehát ez okból összevásárolták a magyar föld egyharmadát, elfoglalták a szellemi pályák felét, magukhoz kapartották a kereskedelem és a sajtó négyötödét, s bűntek pénzügyi világunkba jóformán száz százalékig. Ugy hogy egy kis akasztófahumorról elmondhatjuk, áldassék Kun Béla és társasága azért a sietségért és mohóságért, amellyel ránk zuditották a kommunizmust, mert, ha várnak még egy fél-századot s akkor cselekszik azt meg, soha abból életre nem kelhetett volna az eddig bizonyára mindenéből kiforgatott magyarság. De a bolsevizmus alapos lecke volt nekünk is és — hisszük és valjuk — kemény tanulság lesz az egész világnak is. A kinyílt szemű népek meg fogják keresni és találni annak a módját, hogy egy tizenhét (17) milliónyi faj ne üljön rá az egész világnak a nyakára, bármilyen képességei lennének is ennek az extra nemzeti-ségnek.

Végül, ha kell, mi azt is megengedjük, hogy ez az egész zsidókérdés tulajdonképen közgazdasági természetű. Az elvünk és meggyőződésünk ugyan nem ez, mert mi ezt az ügyet nemcsak anyagi, hanem erkölcsi, nemcsak közgazdasági, hanem nemzeti és vallási

szempontból is döntő jelentőségűnek tartjuk. De tegyük fel, hogy a zsidó probléma tisztára közgazdasági területen mozog. Akkor is, még ha nem vállaljuk is Marxnak a történelmi materializmusát, amely a népek életében mindent az anyagságra vezet vissza, be kell azt látni mindenkinek, hogy mihelyt a zsidóság a külfajiság alapján áll és él egy államban, annak az államnak saját jól felfogott érdeke, egyenesen létele követeli meg ezzel a külön fajjal szemben az intézményes, törvényeken nyugvó védelmet.

Az előbb közölt adatok közgazdaságunk rohamos elzsidósodását jelzik, hát vajjon az-e kötelességünk, hogy ölbetett kezekkel nézzük tovább, mikor uszák el az utolsó hold föld is zsidó kézre, mikor lesz minden szellemi munkásunk zsidó és így tovább, vagy pedig az, hogy megtegyük ma yar fajunk védelmére a szükséges és törvényes intézkedéseket? Erre a kérdésre a keresztyén magyarság a legutóbbi választásokon már felelt és óriási többségben a keresztyén nemzeti politika mellett foglalt állást. Reméljük, bizton és csatlakozhatatlanul reméljük, hogy a magyar nemzet döntését nem sokára a többi népek is követni fogják. Nem akarunk épen azért sem többet, sem kevesebbet, mint azt, hogy a magyarság és a zsidóság itt, ebben az ezeréves hazában, ahol jelenleg 95 százalék magyar és 5 százalék zsidó él, ezen százalék arányában érvényesüljön — ha úgy tetszik — az egész közgazdaság mezején, a mi felfogásunk szerint pedig: az egész szellemi és anyagi életünk területén.

A zsidóság persze nem ezt akarja, hanem a maga érdekéért, a maga történelmi hivatásáért akar harcolni. Evégből itt, Debrecenben, az iskolában a zsidó nemzet történelmét fokozottabb mértékben kívánja taníttatni, a Makkabea egyesület volt tisztikarát a hitközség vezetőségébe berálasztja és végezetül a zsidó hitközség elnökéül jelöli — Freund Jenőt. Hát bizony ezek a javaslatok eleget mondanak azok számára, akik még bírnak és mernek magyaros hevülettel, nemzeti öntudattal, keresztyén vallásossággal gondolkodni és cselekedni. Ezennel megígérjük a zsidó nemzetnek és fájnak, hogy mi és velünk együtt néhány millió keresztyén magyar testvérünk, bírnak is, mérünk is.

Géresi Kálmán

(1841—1921)

A hatvanhetes liberális magyar társadalomnak, a tradicionális jellemvonásai-ból még ki nem vetkőzött kollégiumi tanári karnak egyik legmarkánsabb egyénisége halt el vele, akit egyéni tulajdonságai még politikai ellenfelei előtt is szeretetreméltóvá tettek. Bahatóan ismerte nemcsak a magyar és ó-klasszikus irodalmat, hanem eredeti tanulmányozás alapján egy pár mai európai nagy irodalmat is.

A görög és latin, a magyar, német és az orosz szellem legértékesebb termékeinek összefoglalásaképpen kialakult általános műveltségű ember, nem pedig tan-könyvek buzgó megtanulásából keletkezett dilettáns polyhistor. Akár a böles kényelemszeretettel végzett tanári, akár a mindenféle pedantériától tökéletesen mentes főigazgatói működésére gondolunk vissza, elsősorban ezek a jellemvonások elevenednek fel. Amott a középkor egy-egy nagy tanára, vagy még inkább a nyugodt keleti világ egy-egy irányadó bölcse mutatkozott benne, aki egészen mentes maradt az ujkori vezető embereket meghasonlásba kergető mindenféle — ismusoktól.

Emitt a külsőségekkel vajmi keveset törődő, de a nagy szempontokat annál inkább előtérbe állítani tudó irányító, akin meglátszott, hogy nagyon sokszor megfordult és személyes tapasztalatokat gyűjtött olyan iskolákban, melyeket nem ő kor-

mányzott s amelyekben általában nem ő volt az első tényező. Tanulmányainak nemcsak tartalmi változatossága, hanem a módszere is mentesíteni tudta az egyoldalúságtól; egészséges humor a ridegségtől és a dragonyos kapitányokra emlékeztető merevségtől, Merevség csak politikai magatartásában mutatkozott, de ennek kírívó voltát is letompította szinte lágy-szivűségig menő emberszerete és az a becsületes hűség állhatatosság, a mely-lyel eszményeinek és ez eszmények szolgálataiban álló személyeknek a kultuszában megállott, végül, hogy az így osztályrészeül jutott magasabb összeköttetéseket saját egyéni céljaira soha fel nem használta.

A városi tanácsnak Zoltai Lajos tb muzeum igazgató adta hírül Géresi Kálmán halálát. A tanács, miután az elhunyt a város tiszteletbeli főlevéltárosa volt, nemcsak mély részvétét foglalta jegyzőkönyvébe a veszteség fölött, hanem kirendelte a temetésre a disz-

hajdukat. A temetésen a városi tanács testületileg vesz részt, az özvegyhez és a Csokonai-körhöz — melynek az elhunyt elnöke volt, — részvétiratot intéz, végül koszorú megváltás címén 500 koronát adományoz a menekülteknek. Géresi Kálmán igen érdekes munkásságot fejtett ki Debrecenben évtizedeken keresztül.

A ref. kollégium irodalom és történet-tanára volt, jeles irodalmi tevékenységet fejtett ki, majd államszolgálatban lépett, mint tanterületi kir. főigazgató. Néhány év előtt vonult nyugugalomba és a múlt évben régi érdemei elismeréséül neveztetett ki tb. városi főlevéltárnokká, hogy történelmi kutatásait szabadon folytathassa a városi levéltárban. Elnöke volt a Csokonai-Körnek is. Pár hét előtt döntötte ágyának a betegség és vasárnap este 10 órakor költözött el az élők sorából. A városi és egyházi épületekre kltüzték a gyászlobogót.

A Csokonai-kör nagyevü elnökének elhunyt alkalmából külön gyászjelentést ad ki, ravatalára koszorút helyez, a gyászoló család részvétiratot intéz és testületileg vesz részt a temetésen, amely szerdán délelőtt 11 órakor lesz a Kossuth-utcai templomból.

A keresztyénszociálisták és az új pártalakulás

Bernolák a szociálpolitikai bizottság élén

Budapest, jan. 24. (N. St. t. j.) *Rubinek* Gyula a mai napon tárgyalni fog a miniszterelnökkel, amelyen az új pártalakulás is szóba fog kerülni.

A keresztyénszociálisták formailag ki fog-nak lépni a kormánypartból de nem mennek ellenzékké, hanem ismét koalíciós alapon vesz-nek részt a kormányzásban. A közös párthelyiséget is megfogják szüntetni.

Budapest, jan. 24. (Nemz. St. tel. jel.) A keresztyén szociálisták tudvalevőleg szociálpolitikai bizottságot állítottak fel, amelynek elnöke Bernolák Nándor, Debrecen egyik képviselője lett.

Bernolák Nándor egy újságírónak tett nyilatkozatában kijelentette, hogy a szociálpolitika bizottság mindazon kérdéseket tárgyalni fogja, amely a munkásokat és munkajogot érinti, így a munkásbiztosító pénztár, munkajog, a női és gyermek munkás fokozottabb védelme stb. A szociálpolitikai bizottság még a nemzetgyűlés összeülése előtt megkezdí működését.

Apponyi Genfben

Genf, jan. 24. (Nemz. St. tel. jel.) Apponyi Albert gróf ma Genfbe érkezett.

Az amerikai szeretetadományok szétosztása

A newyorki cselédányok szive

Városi tanács hétfői tanácsülésén bejelentette Csóka Samu h. polgármester, hogy a Schwimmer Sándor és neje Szabó Róza Bounnes-airesi (Brazília) lakosok Debrecennek küldött szeretetadományát vasárnap délelőtt az adományozók jelenlétében osztották szét. A csaknem négy és fél millió korona értékű szeretetadomány részben élelmiszer, kétszersült, tejpor, csokoládé, részben pedig gyógyárak, kötszerek. Az élelmiszereket az adományozók egyenes óhajára a város szegényei a szegényügyi biztos kijelölése útján kapták, míg a gyógyárakat a kórház, a klinika és gyermekmenhely fogja megkapni. Bejelentette még a h. polgármester, hogy megbeszélést folytatott Schwimmerékkel, akikről ígéretet kapott az irányban, hogy hazájukba visszatérve gyűjtést indítanak s kilátásba helyezték, hogy közele-sen — főként gyermekruhák-ból álló szeretet-adományokat fognak Debrecen szegényeinek küldeni.

Alkalmunk volt beszélni vasárnap délelőtt a nemesszivü amerikai emberbarátokkal, akik megjegyezték, hogy az amerikai magyarság nagyon szíven hordja a magyarok ügyét s minden erejükkel azon vannak az Amerikában élő magyarok, hogy az itthoniak nyomoruságán segítsenek.

— Pedig — mondta Schwimmer — odakint az új hazában is nagyon nagy a nyomor. De ott van szivük az embereknek...

Elmondta aztán, hogy nem egyszer volt szemtanuja annak, hogy szegény newyorki cseléd lányok, akiknek jövedelmük a heti 15 dollárt is alig haladják meg, saját ruhájukat szétdarabolva, apró gyermek ruhácskákat csinálnak az otthoni szegény gyermekeknek.

... Igazán jól esett ezeket hallani. S az a tudat, hogy a messze idegenben is vannak magyarok, akik szívikön viselik a lerongyolt Haza újraépítését kell, hogy fokozza az itthon-lévők erejét és kitartását...

A miniszterelnök a nemzetgyűlés munkarendjéről

Budapest, január 24. (Nemz. St. tel. jel.) Teleki Pál gróf miniszterelnök arra a kérdésre, hogy mi a felfogása az új Andrásy-féle pártalakulásról, a következőket mondotta:

— Sohasem törődtem azzal, hogy saját pozícióm erősítem. Én csak azt hibáztatom, ha az ilyen elkülönítés a királykérdés előhuzgálásával történne, akár jobb, akár bal-felé.

A parlament munkarendjéről ezeket mondta:

— A nemzetgyűlésre nagy munka vár. Különösen nagy számmal vannak a pénzügyi javaslatok. A csütörtökön vagy pénteken tartandó minisztertanácson fogjuk megállapítani

azt, hogy a törvényjavaslatokat milyen sorrendben terjesszük elő.

Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter azon ötletére, hogy a nemzetgyűlés alakuljon át rendes országgyűlésre, kijelentette, hogy ez csak egy gondolat, amely tovább még nem jutott. Ezt a kérdést az alkotmányreform kapcsán kell kitzüni, ez azonban még nincs olyan stádiumban, hogy a parlament elé vihessük; ezt a kérdést jogászokkal, politikusokkal, pártokkal együtt fogjuk megvitatni.

Kijelentette a miniszterelnök, hogy a nemzetgyűlésnek a két évi ideje alatt nemcsak az alkotmányjogi kérdéseket kell elintéznie, de még lehetőleg az új választást is elő kell készítenie.

HIREK

Titkos kezek

alattomos munkája érezhető a város társadalmi békéjének erőszakos és minden áron való felborítási törekvésében. Olyan fekete lelkű, minden emberi ideált lábbal tipró, gyalázatos maffiának aknamunkája kell, hogy legyen a nagytemplom bemocskolása és megfertőzése is, mint amilyenek szörnyűséges működését nyögi és szenvedni ma az egész ország... Istenfélő keresztyén sohasem követhet el templomgyalázást, még akkor sem, ha tényleg ellenséges indulattal viseltetnék is keresztyén testvérének vallása iránt. Csak a Kohn-Kun Bélák istentagadó, vallást, hazát és hagyományt egyaránt gyalázó elvetemült gonosz rablóbandájának romlott lelkében szüthetnek meg ilyen gondolat... Nekik minden eszköz egyformán jó arra, hogy istentelen, pokoli tervüket elérjék és a keresztyén vallásfelekezeteket egymásra uszítsák. Azt hiszik, hogy még egyszer elháríthatják magukról a figyelmet és még egyszer visszaszerezhetik maguknak a veszendőbe indult pozíciókat... Tévednek, mert kilátszik a lóláb...

— **Rubinekét nyugdíjazták.** Budapestről jelentik, hogy Rubinek Gyulát az Omge nyugdíjazta. Rubinek 30 éven át volt az Omge igazgatója.

— **Javul az áramszolgáltatás.** Mint a világítási vállalat közli velünk, a mai naptól kezdődően további intézkedésig délelőtt 11 óráig este fél 12-ig lesz villamos áramszolgáltatás.

— **Jelentés a menekült egyetemek ügyéről.** A debreceni küldöttség tudvalevőleg a menekült egyetemek idehelyezése ügyében is eljár. Ennek eredményéről dr Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok tett jelentést a tanácsnak. A küldöttséget fogadta a kormányzó, gróf Teleki Pál miniszterelnök és a szakminiszterek is. Hegedüs pénzügyminiszter kijelentette, hogy előtte a pénzügyi kérdés irányadó, közben nyilatkozott pénzügyi programjáról is, melynek az lesz a legnagyobb eseménye, hogy május 1-ig megállíttatja a bankóprás működését. Vass József vallás és közoktatásügyi miniszter a nemzeti szempontot tartja irányadónak, de meghallgatja az érdekelt egyetemi tanárok véleményét is, egyébként kilátásba helyezte, hogy legközelebb, alkalmasint februárban Debrecenbe látogat és megtekinti az egyetemi építkezéseket.

— **Nagy szélvihar a fővárosban.** Budapestről jelentik, hogy ott a mai nap éppoly mint Debrecenben nagy szélvihar dühöngött. Egy szélroham levitte a Néprajzi múzeum tetjét s így az ott elhelyezett műkínészek a szabad ég alatt vannak.

— **Huszezer korona iparengedélyért.** A magyar fűszer és terményszállító rt. tizféle iparüzésre kért engedélyt és a városi tanács egyenkint 2000, összesen tehát huszezer korona engedélydíjat szabott ki.

— **Felhívás.** Macsi földvédelmi ügyben Csikós Albertet ismételtén felhívom, hogy a gazdasági egyesület titkári hivatalában, Piac- u. 61. sz. alatt azonnal jelentkezék. Gazdasági egyesületi titkár.

— **A gazdasági egyesület fakompetenciája.** A tegnapi tanácsülésen terjesztették elő a gazdák azon kérelmét, mely a fakompetenciájuk kiutalását célozta. A tanácsülésen dr Tatay tb. tanácsnok kijelentette, hogy a favonatok közelebb megindulnak s a fakiutalás megkezdődhet rövidesen.

Friedrich nem részes a Tisza-gyilkosságban

Budapest, jan. 24. (N. St. t. j.) Értesülésünk szerint Friedrich István február 3-án Székesfehérvárra érkezik, ahol nagygyűlésen vesz részt.

Hír szerint a királyi ügyészség kö-

zös plénuma egyhangulag hozott határozatában kimondotta, hogy Friedrich ellen a Tisza-gyilkosság ügyében még a gyanu árnyéka sem merült fel, így nem indítványozhatja a vádemelést.

— **Másfél milliót kér a világítási vállalat.** A világítási vállalat h. igazgatója, Aberle Raymund főmérnök sürgős előterjesztést tett a tanácsnak, hogy másfél millió koronát utaljon ki előlegképpen a vállalatnak, mert a szénbányák nagy előlegeket követelnek és csak ily módon lehet biztosítani a szénellátás zavartalanágát, nagy összegek kellenek gépjavitásokra és a sertéshizalásra is. A tanács fél milliót azonnal kiutalt, azonban utasította a világítási vállalatot, hogy a felügyelő bizottság, a világítási bizottság és számvevőség közbenjöttével vizsgálja meg az üzletmenetet és tegyen előterjesztést, mennyi forgó tőkére van szüksége a vállalatnak. A főszámvevő javasolja, hogy az ügyet vigyük közgyűlés elé és kérjenek felhatalmazást a forgótőkének kölesön utján való megszerzésére. Bármily sürgős is a másfél millió forgótőke a világítási vállalatnak, a törvényhatósági bizottság hozzájárulása nélkül a városi tanács nem vállalhatja a felelősséget ilyen nagyszámú utalványozásokért.

Gazdasági tárgyalás a lengyelekkel

Budapest, jan. 24. (N. St. t. j.) A külügyminiszteriumban ma kezdődtek meg a gazdasági tanácskozások Lengyelország és Magyarország között. A tárgyalásokat magyar részről Wodianer Rezső meghatalmazott miniszter vezeti. A tárgyalások a lengyelek kezdeményezésére indultak meg. Nem kereskedelmi szerződés megkötéséről van szó, hanem csupán kompenzációs megállapodást létesítenek Magyarország és Lengyelország között.

A Tevél zászlóavatása

Budapestről táviratozzák, hogy a Területvédő Liga vasárnap tartotta zászlószentelési ünnepélyét a Vigadóban nagy közönség jelenlétében. — Az ünnepi szónoklatot Raffay Sándor ev. püspök és pater Zadravetz István tábori püspök tartotta.

Ultimátum a németekhez

Berlin, január 24. (Nemz. St. tel. jel.) Párisban ma kezdődik meg a szövetséges miniszterelnökök konferenciája. A legfőbb tanács mostani ülésére nagy munka vár s nagy nehézségekkel kell megbirkóznia. A legégetőbb kérdés a németek lefegyverzése. A szövetségesek már ma valószínűleg abban a helyzetben lesznek, hogy a németekhez határozott hangú és pontosan körülírt ultimátumot intézhessenek.

Lengyelország nem áll kötélnek

Budapest, jan. 24. (N. St. t. j.) Take Jonescu ráakarta birni a lengyel kormányt, hogy esatlakozzék a cseh köztársaság és Olaszország állásfoglalásához, a Habsburgok visszatérésének megakadályozása érdekében. A lengyel kormány kijelentette, hogy ez Magyarország belügyeibe való beavatkozás volna s ezért visszautasította az ajánlatot.

Az örökös gáncsvetések a szkv. berkeiből

Hónapok óta lépten-nyomon tapasztalni, hogy a zsidók és zsidóbarátok, szabadkőművesek és ragadékaik, ahol csak szerét tehetik, titkon vagy néha napvilágon is, gáncsot akarnak vetni a keresztyén irányzatnak. Különösen az építő és alkotó munka terén. Ezek a ravaszok ezzel akarják igazolni a keresztyén irányzat tehetetlenségét és így akarják népszerűtlenné, tehetetlenné tenni, lejáratni! Mindenüvé elér a kezük és ha egyebet nem is tudnak tenni, akkor kellemetlenkednek.

Mélyszéges felháborodással értesülünk az alábbi esetről: Az államépítészeti hivatal ellenőrzése mellett már épülnek a Dmke mögött a szükséglakások. Katona János budapesti mérnök a vállalkozó, aki dícséretes buzgalommal igyekszik tető alá hozni a végtelenül sürgős építkezést, hogy a hajléktalanok minél előbb fedél alá kerüljenek. Az építkezés folyama alatt történt, hogy a vasúti forgalom karácsonyi beállítása következtében nem jött meg a cementszállítmány és a munka sürgőségére való tekintettel, a vállalkozó az egyetemi építkezések vezetőségétől kért kölesön 25 métermázsa cementet, hogy a munka fenn ne akadjon.

Már előbb is kapott kölesön kavicsot, azt vissza is adta, joggal remélhette, hogy kérése meghallgatásra talál. Az egyetemi építkezések vállalkozója, a Tóth-Reményik cég hajlandónak is mutatkozott erre azonban Paczó Márton művezető, aki Korb Flóris szks. testvér fennhatósága alatt áll, megtagadta a 25 mm. cement kölesnadását, hiába hivatkozott a szükséglakások építője Hubert főispán és az államépítészeti hivatal támogatására. Sőt ez a Paczó Márton művezető vakmerő, durva hangon támadta az egyetemi építési, naplóban az építészeti hivatalt, azt a vakmerő állítást kockáztatván meg, hogy az egyetemi építkezések ellen durva hajsza folyik.

Nem átalotta megvádolni terrorral, hivatali hatalommal való visszaéléssel az államépítészeti hivatalt. Hubert főispán békésen akarta elintézni a kérdést és levélben fordult Korb Flórishoz, aki dr Kenézy Gyula főmester belső embere, hogy Paczót helyezze el, vagy bocsássa el, mert lehetetlen vele egyetértően munkálkodni az államépítészeti hivatalnak.

— Korb Flóris erre kitérő választ adott, mire a főispán kénytelen volt az esetről jelentést tenni a vallás és közoktatásügyi és a kereskedelmi minisztereknek. Usakugyan felháborító, hogy a Paczó eljárása a vagonlakó, szerencsétlen keresztyén, magyar családok fedél alá juttatását hátráltatta. Az ilyen embert kellene vagonlakásra itélni — télviz idején!

— **Elsülyedt egy tengeralattjáró.** Londonból jelentik, hogy a K. 5. angol tengeralattjáró az Atlanti óceánon elsülyedt.

— **A külföldre szóló táviratok díjszabása.** E hó 15-ike óta az Ausztriába, Németországba, Csehországba, Romániába, Jugoszláviába szóló táviratok szódija 3 korona, hírlaptáviratok szódija 1 korona 50 fillér, díjminimum pedig 30 korona.

— **Kertész választás.** A városi tanács a megüresedett kertészi állásra Lőrinczy Ferenc okleveles műkertészt választotta meg, aki eddig is ideiglenes alkalmazottja volt és szorgalmával, tehetségével kiérdemelte a beléje helyezett bizalmat. Fizetését január 1-től utalták ki.

— **Menekült diákok fája.** A városi tanács a Theresianumban elhelyezett Szent-László kollegium menekült diákjai részére 2 öl dorongfát utalt ki.

Vörös verekedés. Vasárnap este az Aranybika pincekaszárnyában levő sárcsarnokban mulatoztak Vince János, 30 éves helyi gyári alkalmazott, Vince János és Sipos János csavargói munkások társaságában, s hamarosan összekulcsoltak az ugyanott mulató Fülöp Albert 26 éves szakaszvezetővel. Rövidesen tetlegességre került a sor, s éppen idejében érkezett meg a rendőrség, hogy elejét vegye a komolyabb eseményeknek. Mind a négy duhajkodót előállították a rendőrségen és Fülöp szakaszvezetőt átadták még az éj folyamán a katonaságnak, míg Dusát és két társát a rendőrség letartóztatta. Eljárás indult meg mind a négy verkedő ellen.

Nyilatkozat. A Hajdúföld 1920 december 25-iki számában megjelent „Emberek, kik nem éreznek” c. cikkre vonatkozólag kinyilatkoztatom, hogy az abban foglalt állítások félreértésen alapulnak. — Egy erdélyi menekült, az „Emberek, kik nem éreznek” cikk szerzője.

Rendőri hírek. *Lopds.* Varga Lajos Veres utca 1. szám alatti lakos pincéjébe ismeretlen tettesek betörték és ellopták köszörűkőjt alvanyostól együtt. A rendőrség nyomozza a tolvajokat. — *A szórakozott órák.* Schepper Károly Batthányi-utcai órák ellen ujabban ketten tettek feljelentést. Scheppert a rendőrség a közkórházban kihallgatta, aki elmondta, hogy életuntságból követett el öngyilkossági kísérletet. Az órákról hallani se akar. *Életunt leány.* Még a múlt év folyamán Nyiregyházán öngyilkossági szándékból P. M. cselédeleány gállickőjódintúra és karbolsav oldatot ivott. Felépülve mérgezéséből a rendőrség kihallgatta a tegnapi nap folyamán. Elmondta a leány, hogy tettét szerelmi bánatából kifolyólag követte el.

Höchl Margit és Weszprémy Andor szonáta-estélye szerdán, 1921 január 26-án este 7 órakor. Jegyek Méliusznál.

A Sütőiparosok Egyesületének folyó hó 23-án megtartott gyűlésének határozata folytán értesítjük a fehérsütemény viszonteladásával foglalkozókat, hogy a műhelytelepünkön átvett sütemény ára darabonként K 2.30, hazaszállítva K 2.35. Sütőiparosok Egyesülete.

Posztóhulladékot, mosott rongyokat, apró vászondarabokat, ócska és új zsákvásznakat, pókróe és pókróedarabokat vásárol Li-bándi Péterfia-u. 4. szám.

Olcsón fuvaroz Debrecen sz. kir. város köztisztviselési és fuvarozási vállalata. Kossuth-utca 9. Telefon 481.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei:

Kedden béreltszűnetben: *Hermelines nő.*
Szerdán béreltszűnetben: Ugyanaz.
Csütörtökön A) béreltszűnetben: Ugyanaz.
Pénteken B) béreltszűnetben: Ugyanaz.
Szombaton C) béreltszűnetben: Ugyanaz.
Vasárnap béreltszűnetben: Ugyanaz.
Az előadások 24-étől 7 órakor kezdődnek.

Herkules fia artista dráma 5 felvonásban Mario Ansonia főszereplésével az Apollóban 5 és 7 órakor.

Ketten a puszta szigeten kalandortörténet 4 felvonásban, Vernon Castle főszereplésével az Urániában 5 és 7 órakor.

Művészet

Höchl Margit bucsuhangversenye közki-vánatra. Höchl Margit a nagy zongoraművésznő, aki tüneményes művészetével oly általános fel-tűnést keltett műértő közönségünk előtt, pénteken este a Zenedében önálló hangversenyen bucsuzik egy olyan nagyzerű műsorról, melyben kiváló tehetségének sokoldalúságát fogja ragyogtatni. Műsoron Bach, Mozart, Schubert, Schuman, Chopin és Liszt, mind olyan művek-vel, melyeket eddig még nem volt töle alkalma hallani közönségünknek. Jegyek kedd déltől Méliusznál.

Nyomatott a lapkiadó Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.

SPORT

A kerületi tanács ülése. A Keletmagyar-országi Kerületi Tanácsa ma január 25-én, kedden este fél 6 órakor az Angol Királynő telertermében ülést tart. A tárgysorozaton több fontos pont szerepel. Tárgyalni fogja a tanács a beérkezett felelőzéseket, az MLSz leiratait, a két vidéki alelnöki állásra való jelölést, a februári közgyűlés előkészítését, interpellációkat. A tanács mai ülésén fogja az új tisztikart jelölő bizottságot is kiküldeni.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Tuskófa

válamint Bükkfa boksa, szén vagon-téle-
lekben kapható

Polyánszky Oroszt
tüzifa és szénkereskedőnél
Szoboszlai-ut J.B. Telefon 181.

MAKULATUR

50 kilogramos tételekben
eladó a kiadóhivatalban

Köztudomásu!

hogy aranyért, briliánsért
és hamis fogért a legmagas-
sabb napi árat fizetem

Benedikt Jenő

órák és ókszerész
Verbőczi-u. 2. sz. Iparkamara.

Mindennemű ajándékok

Parfümök kimérve és adjusztálva, Manikour, Parfüm és Fésűkzetták, mindenféle piperecikkek, szappanok stb. Korzó „ÉVA” arczenőcs és szappan Telefon 14-80 legolcsóbban szerezhető be a Telefon 14-80

Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

**ELADÓ HÁZ! Rögtön
beköltözhető lakások!
Fényes megélhetés!!
ARANYBANYA!
Vendéglő! Termény-
üzlet! Stb! Stb! Stb!**

**Salétrom-u. 10. Salétrom-
utca 12. és Erzsébet-u. 11.
számu házak!**

**Ára e három háznak
összesen: 700 ezer
korona!**

Csak együtt eladó!

Külön-külön nem!

A Salétrom-utca 10. sz. ház:

15 éves, esertégla épület, cseréptetővel fedve. Két utcai üzlethelyiséggel, hatalmas forgalmu kocsma és vendéglő, korlátlan italmérési joggal és vendéglői engedéllyel. Két szoba, egy hármás alkovos szoba, előszoba, konyha, speiz, pince, faskamara, takarmány raktár. Mindent villanyvilágítás.

A Salétrom-utca 12. sz. ház:

Szerényebb kis épület, de ez is téglából építve, cseréptetővel fedve. Van rajta egy méz-üzlet, mellette egy utcai szoba, meszes pince, két raktár. Két rendbeli egy szoba, konyhás lakás.

Az Erzsébet-utca 11. sz. ház:

Téglaépület, cseréppel fedve. Van rajta utcára nyíló bádogos műhely, egy házmeisteri lakás, 2 faskamara.

Igen jó vizű szivattyus kut, szivó-nyomó szivattyuval felszerelve. Angol klozetek az udvarban.

Vétel esetén a tulajdonos a vevőnek azonnal rendelkezésére bocsátja a vendéglői és kocsmái két üzletet, 2 szobát, konyhát, pincét és faskamarát, az általa és családja által használt többi összes helyiségeket pedig 30 nap alatt.

**Ezen házak felett is a NAGY LAJOS Országos Adásvételi Vá-
llalat rendelkezik, egyedül csak ott köthető meg azok vétele,
ott teendő le a vételi foglaló. Iroda: Veres-utca 9. szám.
Hivatalos órák reggel 8 órától egész nap állandóan.**

és vegyes leltározású pénzt
legdrágábban vesz
Román Simon
Debrecen, Kossuth-utca 11
Telefon 903. szám.

Valutaárfolyamok

Budapest, január 24. (Nemz. St. tel. jel.)
A budapesti valutapiacra ma kisebb áresések voltak. Napoleon 17.10—15, font 21.50, dollár 510—25, frank 27, márka 862—884, lira 20.00 lei 695—705, szokol 702—708, Bécs 84—85, korona dinár 15.10, lengyel márka 67.

A zürichi devizapiacra a magyar kore-nát 1.15-el jegyezték.

Apró hirdetések.

Debreczeni Gazdák
Bankja Részvénytársaság,
Kossuth-u. 17. Kölcsönö-
ket folyósít házakra, föl-
dekre és értékpapírokra.
Betéteket elfogad a beté-
tek után kamatot ad. Éri-
tékpapírokat és idegen
pénzeket vásárol és elad.
Elfogad értékeket megör-
zés céljából és bérbe ad
(safe deposit) páncélre-
keszeket. Takarékpénztár
és bankügyletek minden
ágazatával foglalkozik. —
Feleknek minden pénzügyi
műveletnél rendelkezésére
áll.

Koros Sándor
férfi-szabó üzletében Piac-u. 69.
Baját készítesse elegáns férfi
öltönyök kaphatók

Középkisiskolai tanár
magántanulók előkészíté-
sét és korreptálást vállal
Cim a kiadóban.

Rikancsok
felvételnek fix fize-
téssel és jutalékkal
lapunk kiadóhivatalában

Kifutónak
megbízható fiu felvétetik
Gazdák Bankja Kossuth-
utca 17.

Aranyat
mindenféle ezüstöt brilli-
ánsot, gyöngyöt vesz —
Steiner Mihály Hatvan-u.
2 szám. I. e. nelet.

Forgács István
műorás
Bádogos-u.

Belyegzőgyár
és vésőintézet
P U L Ó I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Lapkihordó.
asszonyok felvétetnek la-
puk kiadóhivatalában.
Piacz utca 59.

Éiadó
a vagongyár mellett 17
kat. hold föld, t nya nél-
kül. Értekezhetni Gazdák
Bankja. Kossuth utca 17.

Rövény és Altmann
szűsők, Piac 42. Pannónia épü-
let. Bármilyen szakmába vágó
munkákat pontosan és jutu-
nyosan készítenek.

Irodístanó
ki gépen írni jól tud azon-
nal felvétetik Házitudo-
nosok Egyesületénél,
Gazdák Bankja, Kossuth-
utca 17.